

باسمه تعالی

فراخوان مقالات ویژه نامه تخصصی فصلنامه علمی-پژوهشی سیاست علم و فناوری

"هوش مصنوعی و آینده ایران: پرسش‌ها، چالش‌ها و فرصت‌ها"

Call for Papers: Special Issue on

"Artificial Intelligence and the Future of Iran: Questions, Challenges, and Opportunities"

سردبیران مهمان

➤ سید ایمان میرعمادی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه صنعتی شریف. simiremadi@sharif.edu

➤ روح الله هنرور، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه صنعتی شریف. honarvar@sharif.edu

➤ مهدی خرازی، دانشکده مهندسی کامپیوتر، دانشگاه صنعتی شریف. kharrazi@sharif.edu

فصلنامه علمی-پژوهشی سیاست علم و فناوری، در راستای مأموریت خود در اشاعه دانش‌های روز این حوزه، اقدام به انتشار یک ویژه‌نامه تخصصی با عنوان "هوش مصنوعی و آینده ایران: پرسش‌ها، چالش‌ها و فرصت‌ها" نموده است. هدف این ویژه‌نامه بررسی ظرفیت تحول‌آفرین هوش مصنوعی برای کشور ایران با تمرکز بر هر دو وجه فرصت‌ها و چالش‌ها با تکیه بر نظریات علمی و ادبیات موجود بین‌المللی است. از این رو، در این ویژه‌نامه از مقالات پژوهشی اصیل و با کیفیت بالا از طیف متنوعی از رشته‌ها و دیدگاه‌ها استقبال می‌شود. خروجی مقالات باید در یکی از قالب‌های زیر باشد:

▪ **برنامه پژوهشی (Research Agenda):** مقالات در این قالب باید یک چارچوب نظری/روشی خاص را برای پژوهش درباره یک پدیده/مسأله مشخص مرتبط با هوش مصنوعی در کشور پیشنهاد کنند و با تکیه بر اطلاعات یا شواهدی درباره آن پدیده/مسأله در کشور، استدلال کنند که رویکرد پیشنهادی بر

رویکردهای نظری/روشی دیگر چه مزیت‌هایی دارد. در این مقالات، ارجاع به ادبیات بین‌المللی مرتبط و پیشنهاد رویکرد پژوهشی برای مطالعات آتی ضروری است.

○ ساختارهای پیشنهادی برای مقالات برنامه پژوهشی:

- مقدمه - توصیف پدیده/مسأله مورد نظر - مرور مختصر ادبیات مرتبط - معرفی رویکرد نظری/روشی مورد نظر - مقایسه با رویکردهای جایگزین - جمع‌بندی
- مقدمه - توصیف رویکرد نظری/روشی مورد نظر - مرور مختصر ادبیات مرتبط - توصیف پدیده مورد نظر - توضیح مزایای بکارگیری رویکرد مقایسه‌ی نظر و مقایسه با رویکردهای جایگزین - جمع‌بندی
- گزارش تجربه یا ارزیابی سیاست (Organizational or Policy Level Case Study): مقالات در این قالب باید با تکیه بر یک تجربه مشخص توسعه، پیاده‌سازی یا بهره‌برداری از هوش مصنوعی (یا سیاستگذاری مرتبط با این مسائل)، پیامدهای آن تجربه را گزارش و ارزیابی کنند. در این مقالات، باید اطلاعات و شواهدی درباره تجربه مورد نظر ارائه شده و با موارد مشابه در کشورهای دیگر مقایسه شود. اتکا به یک چارچوب نظری/ارزیابی در این مقالات ضروری است و تأکید بر نوآورانه بودن دیدگاه حاصل از ارزیابی خواهد بود.

○ ساختارهای پیشنهادی برای مقالات گزارش تجربه یا ارزیابی سیاست:

- مقدمه - توصیف تجربه یا سیاست مورد نظر - مرور ادبیات مرتبط با تجربه/سیاست مورد نظر - معرفی رویکرد نظری/ارزیابی - ارزیابی تجربه/سیاست - جمع‌بندی
- مقدمه - مرور ادبیات مرتبط با تجربه/سیاست مورد نظر - معرفی رویکرد نظری/ارزیابی - توصیف تجربه یا سیاست مورد نظر و ارزیابی آن - جمع‌بندی
- پیشنهاد سیاستی (Policy Recommendation): مقالات در این قالب باید با تکیه بر یک چارچوب نظری و اطلاعات و شواهدی درباره وضعیت پدیده‌ها/مسائل مرتبط با هوش مصنوعی در یک حوزه مشخص، یک پیشنهاد سیاستی برای سیاستگذاری در حوزه هوش مصنوعی در کشور ارائه کنند. در این مقالات مقایسه پیشنهاد سیاستی ارائه شده با گزینه‌های جایگزین و سیاست‌های فعلی ضروری است. همچنین اگر به تجربه کشورهای دیگر اشاره شده است، نویسندگان باید با تکیه بر چارچوب نظری مورد نظر خود دلایل خود برای قابل انتقال بودن آن تجربه به ایران را ارائه نمایند.

○ ساختارهای پیشنهادی برای مقالات پیشنهاد سیاستی:

- مقدمه - توصیف مسأله سیاستی مورد نظر - مرور تجربیات بین المللی و ادبیات مرتبط - مرور رویکردهای جایگزین مواجهه با مسأله - ارائه پیشنهاد سیاستی و دلایل برتری آن بر دیگر گزینه‌ها - جمع بندی
- مقدمه - مرور تجربیات بین المللی و ادبیات مرتبط - توصیف مسأله سیاستی مورد نظر - معرفی رویکرد نظری/ و مقایسه وضعیت ایران با تجارب دیگر کشورها از زاویه آن رویکرد - ارائه پیشنهاد سیاستی و مزایای آن جمع بندی

بر این اساس، مقالاتی که دربردارنده اطلاعات و شواهدی (کمی یا کیفی) درباره وضعیت هوش مصنوعی در کشور (در سطح کلان یا خرد) نباشند بدون بررسی بیشتر از فرآیند داوری کنار گذاشته خواهند شد. همچنین مقالاتی که چارچوب نظری مشخصی را برای بحث تعیین نکرده باشند در فرآیند داوری قرار نخواهند گرفت.

ملاحظات

- تعداد کلمات هر مقاله بین ۴۰۰۰ الی ۵۰۰۰ کلمه باشد.
- رعایت قالب مقالات فصلنامه سیاست علم و فناوری الزامی است.

زمان بندی ارسال، داوری و انتشار مقالات

- تهیه و ارسال پروپوزال تک صفحه‌ای برای یکی از عناوین پیشنهادی فوق (شامل اهمیت موضوع، بحث نظری، داده‌ها، یافته‌های مورد انتظار و مهم‌ترین منابع مورد استفاده): تا تاریخ ۱۰ تیر ماه ۱۴۰۳
 - پروپوزال‌ها به آدرس ایمیل فصلنامه ارسال شود: Jstp88@gmail.com
 - تبصره: مقالات خارج از موضوعات بالا نیز در صورت داشتن کیفیت لازم مورد بررسی و پذیرش قرار می‌گیرند.
- اعلام نتیجه پذیرش و داوری اولیه: تا تاریخ ۱ مرداد ماه ۱۴۰۳
- برگزاری کارگاه توسعه مقاله برای عناوین پذیرفته شده: هفته آخر مرداد ماه ۱۴۰۳
- نگارش و ارسال مقالات: تا تاریخ ۳۰ آبان ماه ۱۴۰۳
- چاپ مقالات در ویژه‌نامه زمستان ۱۴۰۳

اولویت‌های موضوعی

اولویت‌های موضوعی مقالات ارسالی در زیر آمده است، اما به این محورها محدود نمی‌شود:

◀ هوش مصنوعی و توسعه اقتصادی

- سیاستگذاری و ساختار حکمرانی حوزه هوش مصنوعی
- تأمین سرمایه برای صنعت هوش مصنوعی
- زیرساخت‌های لازم برای توسعه هوش مصنوعی
- شکل‌دهی به ساختار و روابط صنعت هوش مصنوعی
- هوش مصنوعی و بهره‌وری اقتصادی
- هوش مصنوعی و وضعیت اشتغال
- چارچوب تنظیم‌گری هوش مصنوعی
- توسعه نیروی انسانی لازم برای هوش مصنوعی

◀ کاربردهای هوش مصنوعی در دولت و بخش عمومی

- دولت هوشمند و حکمرانی الکترونیک
- بهداشت و سلامت
- آموزش و یادگیری
- حمل و نقل
- خدمات اجتماعی

◀ کاربردهای هوش مصنوعی در صنایع

- نفت، گاز و پتروشیمی
- معادن
- خودروسازی
- صنایع فرهنگی و خلاق
- کشاورزی
- آب و انرژی

◀ پیامدهای اجتماعی بکارگیری هوش مصنوعی

- ملاحظات اخلاقی هوش مصنوعی
- خط و زبان و ادب فارسی
- تشدید نابرابری اجتماعی
- تأثیرپذیری و استحاله فرهنگ ملی
- پیامدهای محیط‌زیستی
- اجتماعی شدن و یادگیری کودکان، نوجوانان و جوانان
- حریم خصوصی داده‌ها
- ◀ کاربردهای هوش مصنوعی در مقابله با مسائل اجتماعی
 - اقدامات پیشگیرانه برای افراد در معرض خطر
 - خدمات مشاوره مبتنی بر هوش مصنوعی
- ◀ فرصت‌ها و چالش‌های هوش مصنوعی برای کسب‌وکارهای ایرانی
 - تحول سازمانی و تجربیات بکارگیری هوش مصنوعی در کسب‌وکارها
 - تأثیر هوش مصنوعی بر رقابت‌پذیری شرکت‌های ایرانی در حوزه‌های مختلف
 - نوآوری و پذیرش هوش مصنوعی
 - هوش مصنوعی، مصرف‌کننده یا نوآور
 - پیش‌نیازها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای بکارگیری هوش مصنوعی در کسب و کارها
 - دسترسی به خدمات هوش مصنوعی برای کسب‌وکارهای ایرانی
- ◀ رقابت و روابط در عرصه بین‌الملل
 - همکاری‌های بین‌المللی در حوزه هوش مصنوعی در بستر رقابت چین و آمریکا
 - مدل رگولاتوری اتحادیه اروپا در برابر چین و آمریکا
 - جنگ تراشه‌ها و موقعیت ایران
 - چالش‌های هوش مصنوعی برای امنیت زیرساخت‌های فاوا
 - کاربردهای نظامی هوش مصنوعی
- ◀ مسائل حقوقی هوش مصنوعی
 - هوش مصنوعی و نظام قضایی کشور

○ مالکیت داده‌ها

○ مالکیت فکری

○ مسئولیت پذیری